

DRACHTINKA

Časopis Domova seniorů Drachtinka

Jaro 2026

Ročník 17

1 / 2026

www.drachtinka.cz

Obsah:

Úvodník paní ředitelky	1
Role klíčového pracovníka	2-3
Tanec na židlích pro radost	3-4
Přání k MDŽ	5
ARTETERAPIE-léčivá síla	6-7
Provoz kuchyně a jeho úskalí	8-9
Zajímavosti (nejen) ze zahrady	10
Jak jsem v noci třešně trhal	11
Psaní od srdce	12
CDS-Motýl	13
Masopust na Hlinecku-tradice	14
Masopust v Drachtince	15-16
Vzpomínkové okénko na maso- pustní rej ve Vortové	17-20

Vydává:

Domov seniorů Drachtinka

Adresa redakce:

Domov seniorů Drachtinka
Erbenova 1631
539 01 Hlinsko

Email:

marie.rosicka@drachtinka.cz

Šéfredaktor:

Bc. Miroslava Kábelová

Zástupce šéfredaktora:

Bc. Marie Rosická DiS.

Tisk:

DsD vlastními prostředky

Vychází:

Čtyřikrát do roka

Grafická úprava obálky:

Janka Koten-J♥K

Sazba a grafická úprava:

Janka Koten-J♥K

Vydavatel si vyhrazuje právo příspěvky vrátit, případně upravovat tak, aby odpovídaly charakteru časopisu DsD.

Fotografie, které nejsou označeny jménem autora, jsou pro časopis poskytnuty autory, kteří pracují v DsD, nebo jsou získány z volně dostupných zdrojů internetových stránek.

Úvodník paní ředitelky

Vážení a milí obyvatelé, drazí přátelé,

konečně je to tady! Stačí se podívat z okna nebo vyjít ven do zahrad a člověk hned cítí, jak se všechno probouzí. Jaro nám po zimě vlévá novou krev do žil a já mám velkou radost, že i náš domov zase ožívá barvami a sluníčkem.

Tak jak je zvykem našeho časopisu, ohlédne se za uplynulým obdobím a připomene společně strávené chvíle. Dále se v tomto čísle dozvíte, co pro Vás na jarní měsíce chystáme. Věřím, že hodně z Vás je natěšeno na posezení v parku nebo na terase. Moc se těším, až vás uvidím na společných akcích, nebo jen tak odpoledne, jak si užíváte hřejivé paprsky. A když nebude úplně svítit sluníčko? Čekají nás společné akce a věřím, že zase „páni kluci“ za podpory pana pečovatele Zdendy Řezníčka připraví něco dobrého k snědku a přispějí tak ke skvělé atmosféře domova nejen smíchem, ale i vůní pokrmů 😊.

Chtěla bych poděkovat všem, kteří svým přístupem vytváří skvělou atmosféru v našich službách.

Přeji vám příjemné chvíle při čtení Drachtinky a pevné zdraví a dobrou náladu do každého dne.

Bc. Miroslava Kábelová
ředitelka Domova seniorů Drachtinka

Role klíčového pracovníka v domově seniorů

V prostředí domova seniorů hraje klíčový pracovník zásadní roli v zajištění individuální, důstojné a kvalitní péče. Je mostem mezi klientem, jeho rodinou a týmem pracovníků zařízení. Jeho úkolem není jen poskytování přímé péče, ale především respektování přání a zachování co nejvyšší míry samostatnosti klienta.

Klíčový pracovník musí být schopen citlivě reagovat na potřeby klientů, kteří často čelí ztrátě soběstačnosti, osamělosti či zdravotním obtížím.

Role klíčového pracovníka v domově seniorů je nenahraditelná. Nejde pouze o organizační funkci, ale především o lidský vztah založený na důvěře, respektu a podpoře.

Foto zdroj: Jsme MILA, z. s.

Kdo je klíčový pracovník?

Klíčový pracovník je konkrétní zaměstnanec zařízení (nejčastěji pracovník v sociálních službách nebo aktivizační pracovník), který je přidělen určitému klientovi. Tento pracovník nese hlavní odpovědnost za plánování a vyhodnocování poskytované péče klientovi.

Jeho role vychází z principů individuálního plánování, které je zakotveno v legislativě sociálních služeb a standardech kvality péče.

Hlavní úkoly klíčového pracovníka

1. Individuální plánování péče

Klíčový pracovník spolu s klientem (případně jeho rodinou) a sociálním pracovníkem vytváří individuální plán péče. Tento plán vychází z potřeb, přání, zdravotního stavu a životní historie klienta.

2. Pravidelný kontakt a budování důvěry

Klíčový pracovník je pro klienta důvěrnou osobou. Naslouchá jeho obavám, přáním i stížnostem. Díky pravidelnému kontaktu dokáže včas rozpoznat změny v psychickém či fyzickém stavu klienta.

3. Komunikace s rodinou

Rodina často prožívá umístění blízkého do domova seniorů citlivě. Klíčový pracovník poskytuje informace o průběhu péče, zprostředkovává kontakt a podporuje spolupráci mezi rodinou a zařízením.

4. Koordinace týmu

Klíčový pracovník předává důležité informace ostatním členům týmu-zdravotním sestrám, pečovatelům či sociálním pracovníkům. Dbá na to, aby byla péče jednotná a respektovala individuální potřeby klienta.

5. Hodnocení a aktualizace plánu

Potřeby klienta se mohou měnit. Klíčový pracovník proto pravidelně vyhodnocuje naplňování stanovených cílů a upravuje plán péče podle aktuální situace.

Přínos pro klienta i zařízení

Správně nastavený systém klíčových pracovníků přináší řadu výhod:

- klient má konkrétní osobu, na kterou se může obrátit
- péče je více individualizovaná
- snižuje se riziko nedorozumění
- zvyšuje se spokojenost klientů i jejich rodin
- týmová spolupráce je efektivnější.

Lucie Stružinská

Tanec na židlích pro radost, zdraví a aktivní mysl

Tanec je přirozená forma terapie-propojuje tělo, mysl i emoce.

Tanec na židlích je jemná, bezpečná a zároveň velmi účinná forma pohybu, která je ideální pro seniory s omezenou pohyblivostí nebo sníženou fyzickou kondicí. Spojuje rytmus, hudbu a přirozený pohyb těla, čímž podporuje nejen fyzické zdraví, ale i psychickou pohodu.

Pravidelné tancování vsedě pomáhá zlepšovat pohyblivost kloubů, koordinaci a stabilitu. Jemné pohyby paží, trupu a nohou podporují krevní oběh a aktivují svaly bez nadměrné zátěže. Zároveň dochází k přirozenému rozhybání lymfatického systému, což přispívá k lepšímu odvodu toxinů z těla a celkové vitalitě. Tanec také napomáhá správnému dýchání a uvolnění napětí v těle.

Velkým přínosem je i stimulace mozku.

Zapamatování jednoduchých choreografií, rytmu a posloupnosti pohybů posiluje paměť, pozornost a orientaci. Hudba navíc aktivuje emoce a vzpomínky, což je zvláště cenné u seniorů s počínajícími kognitivními obtížemi. Společné tancování podporuje komunikaci, pocit sounáležitosti a radost ze sdíleného prožitku. Zvyšuje sebevědomí, snižuje pocity osamělosti a přináší pozitivní emoce. Tanec na židlích tak není jen pohybem, ale komplexní aktivitou, která harmonicky propojuje tělo, mysl i duši a přispívá k aktivnímu a důstojnému stárnutí.

© DsD

Hlavní přínosy tance na židli.

- Uvolnění stresu a radost z pohybu
- Zlepšuje náladu a navazuje sociální kontakty
- Cílené protažení zatuhlých svalů a mobilita kloubů
- Přirozené rozhýbání lymfatického systému
- Udržení pohyblivosti a koordinace s hudbou

Janka Koteň-J♥K

**„Tanec je komunikace mezi tělem a duší. Vyjadřuje to, na co slova nestačí.“
„Není to pohyb, co dělá tanec krásným, je to emoce, která v pohybu je.“**

Citáty-neznámý autor

Dnes je svátek všech žen,
přejeme Vám štěstí jen, štěstí přes den, štěstí víc než dost.
Přejeme Vám i krásu k tomu, ať se daří našemu Domovu.
Ať máte vždy zdravou mysl, ať každý čin má svůj smysl.
Ať vás poslouchají vnuci a zdraví slouží ve dne v noci.
To vám přeje Pánský klub.

Dobročinný večer s cimbálem

I tento rok se díky podpoře rodiny Beránkových uskuteční benefiční večer na podporu Domova seniorů Drachtinka. Akce proběhne 11.4.2026 v Kulturně-společenském centru v Holetíně. V minulém roce se nám podařilo vybrat neuvěřitelných 231 692,- Kč.

Z této částky jsme do Domova pořídili relaxační křeslo pro seniory. Z letošního výtěžku budou financovány nové kuchyňky na společenské místnosti ve 3 .patře a v dílně.

Mirka Řezníčková

ARTETERAPIE-léčivá síla tvoření pro tělo i duši

Milí čtenáři časopisu Drachtinka.

Od nového roku 2026 jsem dobrovolník Fokusu v Hlinsku a budu v Domově seniorů Drachtinka provázet dobrovolnickou činnost, která bude zaměřená na arteterapii a muzikoterapii - „tanec na židlích“. Dnes vám chci napsat, co je to vlastně ARTETERAPIE. Mám pro vás připravenou širokou škálu technik, které podporují sebevyjádření, uvolnění emocí, rozvoj kreativity i jemné procvičení mysli a těla.

Arteterapie je laskavá cesta, jak pečovat o duševní i tělesnou pohodu. Přináší klid, radost, aktivitu a pocit smyslu. Stačí papír, barvy a chuť tvořit. Těším se na vás a čas strávený s vámi.

Vaše Janka Kotešová-J♥K

Arteterapie je jemná metoda, která využívá výtvarnou tvorbu k podpoře psychického i fyzického zdraví. Nemusíme umět krásně malovat, ale jde o radost z tvoření, prožitek a vyjádření pocitů beze slov. Je vhodná pro všechny věkové skupiny, ale obzvláště přínosná je pro seniory, protože spojuje pohyb rukou, smysly, vzpomínky i emoce. Arteterapie je tvořivá činnost, při které se používají barvy, pastelky, papír, koláže, modelování nebo jiné výtvarné techniky.

Důležité není, jak obrázek vypadá, ale jaký pocit přináší.

Malování přispívá k uvolnění napětí, podporuje vnitřní klid a pomáhá nám vyjádřit to, co se těžko říká slovy. Ve vyšším věku je velmi důležité udržovat aktivní mysl i tělo. Arteterapie nabízí bezpečný a příjemný způsob, jak zůstat aktivní, tvořivý a radostný. Tvoření přináší pocit smyslu, radosti a sebevyjádření.

Arteterapie působí komplexně na psychiku, tělo i smysly.

Podpora mozku a paměti

- stimuluje soustředění
- podporuje vzpomínky a fantazii
- aktivuje mozkové funkce

Podpora jemné motoriky

- rozhýbává prsty a ruce
- zlepšuje koordinaci
- pomáhá při ztuhlosti rukou

© DsD

Psychická pohoda

- snižuje napětí a stres
- zlepšuje náladu
- podporuje sebevědomí

Smyslová stimulace

- zrak (barvy, tvary)
- hmat (papír, pastel, štětec)
- sluch (hudba při tvoření)
- emoce (radost z tvorby)

Arteterapie pro seniory je nenáročná a bezpečná aktivita, kterou lze provádět vsedě a je vhodná i při omezené pohyblivosti. Podporuje komunikaci ve skupině, přináší radost a uklidnění. Výhodou je, že každý tvoří podle svých možností, bez hodnocení na výkon. Můžeme kreslit pastelkami, malovat vodovými barvami, dělat různé otisky, tvořit koláže z papíru a k tomu relaxovat posloucháním hudby u tvoření.

Výsledkem není obrázek na papíře, ale skutečným výsledkem je radost z tvoření, uvolnění mysli, pocit klidu, aktivní zapojení a posílení sebevědomí. Hotové dílo může být krásnou vzpomínkou, ozdobou pokoje nebo součástí výstavy. Je důkazem, že tvořivost a radost mohou být součástí života v každém věku.

Tvoření léčí tiše, jemně a srdcem.

Příspěvek Janka Koten-J♥K, dobrovolnice Fokus v Hlinsku

Provoz kuchyně a jeho úskalí

Kuchyně Domova seniorů Drachtinka zajišťuje stravu odpovídající věku, zásadám racionální výživy a potřebám dietního stravování.

Naším klientům poskytujeme základní racionální stravu č. 3, diabetickou dietu č. 9., diabetickou dietu s inzulinem č. 9I, šetřící dietu č. 2 a mechanicky upravenou stravu pro klienty s problémy s příjmem potravy a polykáním známou pod zkratkou MUS. Dále stravu upravujeme podle individuálních potřeb klientů a jejich momentálního zdravotního stavu.

Náš Domov čítá 88 klientů a ti mají v rámci celodenního stravování k dispozici snídani, přesnídávku, oběd, svačinu a večeři. V případě diabetických klientů na inzulinu podáváme ještě druhou večeři. A v neposlední řadě také nesmíme zapomenout na pitný režim, který je nedílnou součástí celodenního stravování.

Dále zajišťujeme obědy pro zaměstnance našeho domova, klienty CDS Motýl, klienty Charity Nové Hradky a cizí strážníky z řad veřejnosti. Toto vše sedm dní v týdnu 365 dní v roce. Maximální výše úhrady stanovená vyhláškou od 1.3.2026 je 290,- Kč za den. Tato částka se mnohým klientům či rodinným příslušníkům zdá vysoká a tudíž dostačující na pokrytí nejen celodenního stravování, ale i veškerých rozmarů a přání. Věřte, že jich není málo, neboť nejde jenom o intolerance na některé potraviny či alergie. A zde se dostáváme k onomu úskalí.

Denní úhrada 290,- Kč totiž není celá určená pouze na stravu, jak se většina domnívá, ale dělí se na dvě podstatné části. A to na potraviny a režii. Zatímco pojem potraviny je jasně daný, režii si objasníme trochu víc. Pod pojmem režie se ukrývají veškeré náklady na provoz kuchyně a zároveň náklady spojené s přípravou stravy. Jde nejen o vodu, elektrinu, plyn, mycí a čisticí prostředky, nákup nádobí, náčiní, opravy vybavení, ale v neposlední řadě i platy zaměstnanců kuchyně. Ano, i kuchyně si na své výplaty musí vydělat. V tabulkách níže máte uvedeno přesné rozdělení dané částky 290,- Kč v rámci celého dne.

Věřte mi, že provoz kuchyně není jednoduchý. Je to dennodenní výzva v souboji s časem, financemi, chutěmi, potřebami a přáními všech strážníků.

Protože „Není na světě člověk ten, aby se zavděčil lidem všem“.

Finanční norma průměrných nákladů na potraviny a režie připadající na jednotlivá hlavní a vedlejší jídla:

Dieta	3, ostatní diety bez 9 s inzulinem						
Položka	snídaně	přesnídávka	oběd	svačina	večeře	II. druhá večeře	celkem
Potraviny	20	13	41	14	22	0	110
Režie	35	11	76	11	47	0	180
Celkem	55	24	117	25	69	0	290

Dieta	9 inzulin						
Položka	snídaně	přesnídávka	oběd	svačina	večeře	II. večeře	celkem
Potraviny	19	11	41	12	22	5	110
Režie	35	10	76	10	47	2	180
Celkem	54	21	117	22	69	7	290

Monika Hanusová

Potok Potůček

Pod kopečkem, kde se vzal,
nový potok vyvěral.
Na své cestě za mořem na kameny naráží,
že ty šutry zatracený v cestě mu jen překáží.
Potůček jeden, nikde nemá stání,
vesele si dál uhání.
Ach, ten jeden potůček,
všeho by se nenadál,
že se vleje do řeky, která také teče dál.

Radomír Holík

Zajímavosti (nejen) ze zahrady

Letos byla poměrně dlouhá mrazivá zima, dočkali jsme se i sněhové nadílky.

Toto období bylo náročné i pro přezimující ptactvo. Na základě pozorování bylo potvrzeno, že došlo i k migraci ptáků v rámci České republiky-ptáci se za velkých mrazů dočasně přestěhovali na místa jim příznivější. Také já jsem letos na své zahradě měla na domácím krmítku minimum ptáků, ani v okolí se příliš nevyskytovali, ale již jsou zpět a od poloviny února se nám od časného rána ozývají svým zpěvem.

Každoročně probíhá v celé republice za pomoci široké veřejnosti Sčítání ptáků, které organizuje Česká společnost ornitologická. Letos proběhlo 9. - 11. ledna a nejpočetnějším ptákem v ČR je sýkora koňadra, na druhém místě je vrabec polní a na třetím vrabec domácí. Častá návštěvnice balkonů našich klientů-hrdlička zahradní, podobná šedému holoubkovi s černým kroužkem na krku, se umístila na 6.místě.

V polovině února byla také naše drachtinská zahrada ještě spící a přikrytá sněhovou peřinou. Vyvýšené záhony v užitkové části zatím odpočívají, necháváme v klidu přezimující užitečný hmyz a živočichy. Při předčasném odkrytí suchých travin vždy najdeme nějakého zavíčkovaného hlemýždě nebo schovanou naši českou berušku-slunéčko sedmítečné, proto s jarními pracemi ještě chvíli počkáme. Pomalu začínají rašit cibuloviny. S klienty jsme jich několik přesadili do dřevěného truhlíku před Domovem, tak se těšíme, čím nás překvapí, až nastane jejich čas.

V zahradě máme i okrasné keře, které vykvétají v zimě. Před Domovem, proti vchodu do kuchyně, jste mohli pozorovat žlutě kvetoucí vilín prostřední, který i na sněhovém koberci zářil do dálky. Právem se mu říká král zimy. Jeho voňavé květy vydrží i mraz-12stupňů. Je to proto, že jeho okvětní lístky se za mrazu zavinou.

Tento solitér není v zahradě jediný, v blízkosti vyhlídky na potůček roste kromě žlutého i krásný červený kultivar. O dalších keřích, které se zatím chystají ke květu, si povíme příště.

© DsD

A nakonec-květiny tohoto čísla je talovín zimní. Je to první kvetoucí rostlinka se zelenými lístky u našeho Domova. Mohli jste ho vídat mezi kameny zídky u petanquového hřiště. Tato žlutá kráska je jeden z prvních poslů jara, na které se již všichni tolik těšíme.

Alena Peškeová, aktivizační pracovnice

Jak jsem v noci třešně trhal.

Bylo to v Hradci Králové, na kolejkách. Vedle kolejí vedla silnice, lemovaná alejí třešní. Bylo kolem jedenácté večer. Téměř v noci. Vyrazili jsme s kamarády na třešně. Byla tichá, málo průhledná, teplá noc. Obsadili jsme každý jeden strom. Větve s třešněmi byly poměrně nízko. Seděl jsem na nejspodnější silné větvi a trhal a pochutnával si na třešních.

Vtom se pod stromem zastavili milenci. Tiše si povídali; o čem, to mnoho lidí ví. Říkal jsem si „dají si pusy a budou pokračovat v procházce“. To jsem se zmýlil.

Dívka chlapce požádala, aby jí natrhal třešně. Jak to dopadlo? Nijak zvlášť vesele. Mladík povyskočil, chytil za větev, na které jsem seděl, to neměl dělat. Svezl jsem se po větvi dolů. Zároveň jsem se držel za větev, ze které jsem trhal třešně. Spadl jsem ze stromu i s větví, která se pochopitelně utrhla, na zem.

Tak jsme stáli proti sobě, potmě, já s větví jako Tarzan a oni vyděšení. Nevím, kdo se víc lekl.

Rychle jsem se omluvil a odešel.

Vzpomínka pana Radomíra Holíka

Psaní od srdce

Stejně jako v roce předešlém se náš Domov zapojil do projektu psaní od srdce.

S radostí oznamujeme, že se náš Domov, stejně jako v roce předchozím, zapojil do krásného celorepublikového projektu „Psaní od srdce“, jehož cílem je potěšit seniory prostřednictvím ručně psaných dopisů a pohlednic.

Myšlenka projektu je jednoduchá, ale velmi silná. Propojit generace a přinést radost tam, kde je jí někdy méně. Lidé z celé republiky píší seniorům dopisy plné milých slov, vzpomínek, povzbuzení nebo třeba jen obyčejného lidského zájmu. Každý dopis je jedinečný a pro naše klienty znamená nejen příjemné překvapení, ale často i dojemný zážitek.

Zapojením do projektu chceme našim seniorům zpříjemnit každodenní život, podpořit jejich psychickou pohodu a ukázat jim, že na ně lidé myslí.

Dopisy se často stávají podnětem k rozhovorům, vzpomínání i sdílení příběhů, a přinášejí do Domova novou energii.

Zuzka Petříková

Setkání pánského klubu

My páni kluci neleníme a každé setkání si vylepšíme něčím dobrým na zub...

Co je nového v CDS Motýl

Každý den, kdy za oknem prší, toužíme po opravdovém začátku jara s prosluněnými dny, kvetoucími stromy, zpěvem ptáků. Na probuzení země a „solární“ energii čekáme také v Centru denních služeb Motýl. Avšak nezanedbáme. Mladší klienti se v březnu zúčastnili společenské akce v Chrudimi „Tanec s Jitřenkou“. Setkali se tak s přáteli a známými z jiných služeb, poznali i nové lidi. Dopoledne si užili ve víru tance, které zakončili chutným obědem v restauraci. Setkali se s klienty denního stacionáře Špitálek ve Skutči s turnajem ve stolním fotbálku.

Milujeme tradice. Velikonoční svátky a přípravu na ně jsme nezanedbali. Společně jsme upekli velikonoční beránky, mazance, malovali a tvořili na velikonoční a jarní téma, do oken vsadili první jarní kvítka. Také setkání s dobrovolníky nás ladilo velikonočně, upletli jsme dokonce pomlázky.

Na přání klientů jsme navštívili vzdělávací centrum Planetu Hlinsko, která se zaměřuje hravou formou na poznávání jednotlivých sfér Země.

Klienti seniorského věku ocenili bezbariérovou výstavu v komunitním centru P.F.X. Mimry v obci Raná a výstavu v Městském muzeu a galerii s názvem „Bouření mýtů“.

Mezi pravidelné a oblíbené aktivity všech klientů stále patří canisterapie, návštěvy cukrárny, tvořivé činnosti, společné vaření, ale také kvízy a soutěže. Klienti do centra rádi přivítají dobrovolníky s připravenými aktivitami-beseda, výlet nebo tvoření.

Do jarních měsíců jsme vstoupili s přípravami na velkou akci-Letní benefici Centra denních služeb Motýl, která se bude konat 12. června od 17.00 hodin již potřetí na letním parketu Cihelka, za spolupráce mnoha lidí.

Klienti pilně trénují na vystoupení, kterým by chtěli přivítat širokou veřejnost, pracovníci ladí průběh akce, dobrovolníci nám budou pomáhat v celém večeru, donátoři podporují realizaci akce, Ing. Pavel Šotola akci zaštiťuje. Neobešli bychom se bez podpory města Hlinska a organizace Domova seniorů Drachtinka. Čeká nás večer plný hudby s kapelou MAT4 a další malá překvapení. Výtěžek z benefiční akce bude věnován na nákup rehabilitační pomůcky pro klienty. Všechny Vás srdečně zveme.

Do jarních dnů přeji za všechny z centra mnoho hezkých prosluněných dnů.

*Martina Hejduková
Koordinátor a sociální pracovník CDS Motýl*

Masopust na Hlinecku-tradice, která stále žije

Začátek roku se v Domově seniorů Drachtinka už tradičně nese v duchu masopustního veselí. Období mezi Třemi králi a Popeleční středou patří na Hlinecku k nejživějším lidovým tradicím a připomíná staré venkovské zvyky, které se zde dochovaly až do dnešních dnů.

Masopust býval časem radosti, setkávání a společného hodování před začátkem postní doby. Vesnicemi procházely průvody masek-takzvané masopustní obchůzky. Ty měly nejen pobavit, ale také symbolicky přinést hospodářům zdraví, štěstí a dobrou úrodu.

Právě na Hlinecku se tato tradice zachovala v mimořádně autentické podobě. Masopustní obchůzky se dodnes konají v několika obcích: ve Studnicích, Vortové, Hamrech, Jeníkově nebo v místní části Hlinska-Blatně.

Vesnické masopustní obchůzky a masky na Hlinecku byly proto v roce 2010 zapsány na Reprezentativní seznam nehmotného kulturního dědictví lidstva UNESCO.

Jak uvádí etnoložka Ilona Vojancová z Muzea v přírodě Vysočina, zdejší masopustní masky mají dodnes přesně danou podobu i roli. Společně vytvářejí pestrý průvod, který je jedinečnou ukázkou živé lidové tradice předávané z generace na generaci.

Víte, že...?

- Masopustní obchůzky na Hlinecku patří mezi nejzachovalejší masopustní tradice v České republice.
- Podoba masek se zde po generace téměř nemění a vychází ze starých vzorů.
- Tradiční obchůzka prochází vesnicí dům od domu a maškary přejí hospodářům zdraví, štěstí a dobrou úrodu.
- Masopustní masky se tradičně vyrábějí ručně z přírodních materiálů, například ze slámy nebo látek.

Mirka Řezníčková

Masopust na Drachtince

V úterý 17. února 2026 se v Hlinsku konala akce Rozloučení s masopustem, která tradičně uzavírá masopustní obchůzky na Hlinecku.

Rozloučení s masopustem začalo v dopoledních hodinách, kdy děti z hlineckých základních a mateřských škol pochodovaly v ručně vyrobených masopustních maskách přes Domov seniorů Drachtinka, kde potěšily naše klienty, pozdravily se s paní ředitelkou a pokračovaly dále přes Tylovo náměstí a kolem hlineckého gymnázia až do památkové rezervace Betlém.

Odpoledne veselí pokračovalo vystoupením blatenské maškary. O tu naši klienti nebyli ochuzeni, Blatenská maškara přišla za námi do Domova 7. března, za doprovodu kapely Hlinečanky. Pozvání přijala i paní Ilona Vojancová, ta postupně jednotlivé masky představila a vysvětlila jejich význam v průvodu.

Blatenské maškary mají jasně dané role, které se dělí do dvou hlavních skupin:
Červené (pěkné) a černé (škaredé) masky.

Červené maškary mají tradiční kroj a jsou středobodem průvodu.

Strakatý (Laufr) je hlavní postava průvodu, oblečená v převleku z 365 odstřížků látek (symbolizujících dny v roce). Má na starosti vedení průvodu, dává povely a tančí s hospodyněmi.

Ženuška doprovází strakatého.

Turci jsou čtyři, chodí v kloboucích zdobených papírovými růžemi, které symbolizují plodnost. Během obchůzky tančí tradiční tanec s kapesníčky.

Černé maškary (škaredé) mají za úkol tropit hluk, špinit diváky a vybírat natu-rálie (špek, koblihy, mouku).

Ras vede kobyly a má na starosti její „porážku“, která je metaforou pro plodnost a obnovu.

Kobyly je postava s maskou koně, která v závěru umírá a je oživena.

Kominíci mažou diváky sazemi, což má přinášet štěstí a plodnost.

Židé nosí pytel na koledu a obličej s nosem, často smlouvají a tropí hluk.

Slaměný je maska kompletně obalená v hrachové slámě, symbolizující vegetační sílu.

Medvěd je velmi stará maska, která symbolizuje plodnost a tančí s hospodyněmi.

Masky v Blatně se drží tradičního schématu, které se nemění po desetiletí.

Masopustní obchůzky z Hlinecka jsou součástí světového kulturního dědictví UNESCO, na jehož seznam byly zapsány v roce 2010. Ve vesnicích na Hlinecku se konají spontánně již po několik generací v téměř nezměněné podobě.

Poděkování patří nejen všem účinkujícím, ale zejména Veronice Bouškové ml., která vše s organizátory Blatenské maškary domluvila.

Marie Rosická

Vzpomínkové okénko na masopustní rej ve Vortové

V našem Domově je klientkou paní L. Machovcová která s úsměvem a jistou dávkou nostalgie vzpomíná na masopust ve Vortové, kde bydlela a toto všeobecné veselí spojené s tradicí pro ni mnoho znamenalo a stále znamená.

Paní Machovcová, povězte našim čtenářům něco o přípravě na takovouto událost.

Tak to byla velká událost, na kterou je nutné připravovat se, troufám si říci; několik týdnů s předstihem. Tato záležitost většinou byla a je starost vortovských hasičů, ti připravují zabíjačkové pochoutky a guláš, který je obědem pro maskaru, a to ostatní se sní večer při zábavě v kulturním domě, kde vlastně masopustní rej končí, poráží se kobyla a potom se zase nějakým, záhadným a zázračným způsobem vzkříší.

Nesmím opomenout také nás hospodyňky, zaděláváme na koblihy, připravujeme jednohubky, chlebičky, krájí se předem naložené a vyuzené maso, no zkrátka každá domácnost chce uctít průvod něčím jiným.

Masopustním rejem se myslí nejen samotné maskary, ale i početnou kapelu a ostatní doprovázející z řad civilistů. Tradicí je obejít všechna stavení a u každého zahrát na přání. Den předem se sejde parta a ta v místním kulturním domě tvoří růžičky z krepového papíru a že je jich tedy potřeba, většinou se jich hodně zničí při průvodu, a tak se každý rok dělají znovu. U takovýchto činností většinou vládne velmi příjemná atmosféra, vše se do noci chystá a poté se brzy ráno vstává, aby průvod masek byl za včas u domu starostky, která dává maskarám povolení k obchůzce vesnicí. Ráno je také potřeba každé ruky, pomáhá se se strojením, a to opravdu není žádná legrace, co takový slaměný, turci, židé a ostatní, musí se i nalíčit, a to opravdu obnáší nějakou tu chvíli a vše se musí stihnout. Pro zajímavost, vortovská maskara se dělí na červenou a černou. Slaměný, kobyla, ras, kominíci a žid jsou černá maska, červená jsou turci, a ženuška, kteří chodí jako první ke stavení a potom za ní dochází průvod.

Paní Machovcová, vidím na vás, že je toto téma pro vás svým způsobem nostalgické?

Víte Zuzko, bavíme se na tohle téma a já mám husí kůži, pro mne toto vždy velmi znamenalo a znamená, mám tuto záležitost spojenou s moha vzpomínkami a je to pro mne taková srdcovka, to víte k Vortové to patří. Tato tradice je spojená s tím, aby se vedlo každému stavení, hospodářství, proto je postavený průvod na maskách, které plnily svým způsobem nějakou funkci. Musím se smát, do dnešního dne mám zachováno tajemství, můj sen se bylo přestrojit do nějaké masky a byl to právě žid, nikdo vůbec nevěděl, že jsem se do ní převlékla, to se vlastně nesmí, ale prasklo to, poznala mě kamarádka podle náušnic a křičela, to je Liduša!!!!

Samotná maškara začíná oficiálně udělením povolení od starostky, průvod přijde k ní a ta má připravenou řeč.

Paní Machovcová díky Vám jsem mohla oslovit Vaši dceru a zároveň starostku vesnice, odkud je vlastně celé to naše povídání. S laskavou pomocí se nám tedy dostala možnost přechíst, jak to chodí ve Vortové.

Masky se seřadí do průvodu u místní hospody a jdou průvodem ke starostce, kterou žádají o povolení k obchůzce. Toto čte strakatý při příchodu ke starostce:“ Vážená paní starostko obce Vortová, žádám Vás jménem celého masopustního průvodu o udělení povolení k obchůzce v obci Vortová dne..... Zároveň slibuji, že na nikoho v obci nezapomeneme, budeme se chovat slušně ke všem zúčastněným a v pořádku dochodíme.“

Toto čte starostka, oslovuje jednotlivé masky a klade jim na srdce, jaký mají úkol během obchůzky.

Jako starostka obce Vortová vaší žádosti vyhovím za předpokladu dlouholeté tradice.”

Strakatý a ženo-Jako řádní vedoucí nezapomeňte na někoho v obci.

Turci-Dbejte toho, abyste vydrželi veselí a svým tancem rozdávali radost všem.

Kominíci-Nezapomeňte, že v zimě je třeba si hledět kamen a komínů v každé chalupě.

Slamění-Dbejte toho, aby každý hospodyně se dostalo alespoň stýblo slámy pro dobrý vedení hus.

Židi-Vy si hleďte svých obchodů a slušného chování.

Rasi-Vaším úkolem je dbát o zdraví a čistotu v celé obci při dodržování slušných mravů.

Kobylo-Tobě přeju dobrou žír, abys vydržela a dotáhla maškara až do zdárného konce.

Ty muziko-rozdávej veselí a dobrou náladu.

Tímto budiž vám povolení uděleno.

Po celodenní obchůzce obcí se zase všichni sejdou v sále kulturního domu a poráží se kobyla. U nás ve Vortové toto čtení čte maska rasa, ale v každé obci je to jiné čtení, i čtenář.

Vážení přítomní, vážená kapelo, velevážená maškaro,

Dnešní masopust již dostal svého konce, a proto mi dovolu, než smutečním aktem ho ukončíme, ať ho také tak trochu zhodnotíme. Máme za to, že laufr se ženou nás obcí dobře povodili a žádné stavení nevynechali. Turci, švarní to hoši, všem ku dobré náladě a radosti tančili a zazpívali. Kominíci jistě čistou práci odvedli a žádný komín a kamna nevynechali. Věříme, že i židi dobré kšefty udělali, a hlavně se nikým ošidit nenechali. Slamění se snažili každé hospodyňce stéblo slámy darovat a dobrou úrodu a plodnost tak zachovat. My rasové jsme se také činili a vše nemocné správnou medicínou uzdravit se snažili. A naše kobylka nás naší vesničkou dobře povodila. Táhla nás od starostky, do Lhot, ke Třem čubkám, k Vítoni a díky naší kobylice nebyla vynechána ani Papouškova ulice. Byla poctivá, nežrala moc, jen snad pila o to víc a tou dlouhou cestou si uhnala snad zápal plic. A proto smutná chvíle teď nastává, vždyť naše kobylka už dodělává. A zde bude akt jejím posledním. Až její život ukončíme, tak její části dobře rozdělíme, dobré vlastnosti v nás uchovíme, a tak v dobré tradici pokračujeme. Její hlavu a mozek dáme starostce a členům zastupitelstva, aby obec moudře spravovali a hlasu lidu naslouchali. Neměli by se však dostat do stavu, aby řekli. “Nech to koňovi, ten má větší hlavu.” Její uši všem těm se hodí, co pro každý drb a pomluvu někam chodí. Její oči kobyly darujeme právě tomu, co na cestu nevidí a netrefí z hospody domů. Její jazyk dáme občanům, kteří nevědí, že lež má krátké nohy, od pravdy jí nedělí, víno s vodou míchají a nesmysly říkají. Občanům všem dáme zatnuté kobyly zuby, co si ještě nezvykli na placení vody. Její rychlé nohy hasiči budou potřebovat, až náhlý požár budou likvidovat. Její kůži dáme Hlinečance na buben, aby nám zahrála, až tady nebudem. Její srdce náš pan hostinský bude potřebovat, a to proto, aby nás přestal z hospody vyhazovat. Z její krásné hřívy bude košťat dost pro zametání před svým prahem pro každého příležitost. Její močový měchýř dáme těm, co jim chutná pití a sklenici neopustí, i když v těle místa není. Krkovici darujeme těm mužům, kteří si myslí, že jsou nejlepší, vybraných vlastností, samé zásluhy, smělí a zdatní. Její ocas huňatý, to je zázrak sám, poslouží nám jako lux ke všem nečistotám. Maso ze zadních kýt růžové, voňavé prodáme u paní šéfové. Ze zbytků dobrého salámu naděláme a do trumpety jako nikdy si dáme. Zbývá předek, když zadek už nemáme, ten spolu s kliškou na guláš přidáme. Kdo raduje se a hodně skáče dnes, nechť mu vyrostе vysoký oves.

Vážené publikum, závěrem děkuji všem, co nás doprovodili až sem. A že muzika hrála dobře dnes, zveme vás na maškarní ples. Proti tomuto rozsudku není žádné odvolání.

Podepsán sbor dobrovolných hasičů Vortová.

Poté promluví ras k té kobyle, která se má porazit: „A ty kobylo poklekni.“ A k rasovi: „A vy pane kolego vemte dílo v ruku svou a porazte tu kobylu nebohou.“

Kobylu porazí ras svojí ježovkou a následuje pohřební píseň a celá skupina sundá své čepice, drží se za ramena a smutní, že o kobylu přišli. Poté ji ras podá štamprdlíčku a kobyla „ožije“, kapela zahraje Kobyłka malá a všichni jsou zase veselí:-).

Paní Machovcová, děkuji Vám i Vaší dceři za to, že jste se s námi prostřednictvím tohoto článku podělily o místní tradici. Díky Vašemu vyprávění jsme se mohli alespoň obrazně přenést do atmosféry daného dne, která působí velmi lákavě a inspiruje k tomu, abychom se v budoucnu tohoto masopustního reje u Vás ve Vortové osobně zúčastnili.

Ptala se Zuzana Petrlíková, adaptační pracovník Domova

Páni kluci děkují blatenským maškaram, že přišly mezi klienty Domova seniorů Drachtinka.

Únorové posezení Pánského klubu.

Masopustní koblihy

Milí čtenáři,

masopust býval jedním z nejveselejších období roku. Naši předkové věřili, že čím více se nají a napijí, tím bude bohatší nadcházející rok. Pojdme si společně připomenout jeho sladkou stránku-tradiční koblihy, které k tomuto času neodmyslitelně patří. Koblihy symbolizovaly hojnost a radost. Smažily se dozlatova na sádle a plnily se domácí marmeládou-nejčastěji šípkovou a meruňkovou.

- Těsto -500 g hladké mouky
 - 80 g cukru
 -250 g vlažného mléka
 -2 žloutky
 -80 g rozpuštěného másla
 -droždí
 -rum
 -špetka soli
 -citrónová kůra
 -sádlo či olej na smažení
 -marmeláda na náplň
 -moučkový cukr na posypání

Malý tip našich babiček

Všechny suroviny mají mít pokojovou teplotu. Studené suroviny zpomalí kynutí a těsto pak není nadýchané. Když se řekne kobliha, mnohým z nás se vybaví teplo domova, zadělávání těsta a napnuté čekání až vyplave první kobliha na hladinu z rozpáleného tuku. Možná si společně vzpomeneme na staré časy, třeba společným posezením u kávy a sladké koblihy.

Markéta Černá

Střípky z Velikonoc na Drachtince

